

Okrasné rostliny

Charakteristika jednotlivých
užitkových skupin organismů

Letničky, dvouletky,
trvalky, cibuloviny

Ing. Helena Jedličková Ph.D.

(Mgr. Hiklová Ivana)

Úvod:

- Obsah
- Základní charakteristika uživatelské skupiny
- Význam a využití ekologických faktorů v květinářství
- Množení květin
- **Letničky** – charakteristika a zástupci
- **Dvouletky** - charakteristika a zástupci
- **Trvalky** - charakteristika a zástupci
- **Cibuloviny** - charakteristika a zástupci

Okrasné rostliny

letničky, dvouletky, trvalky

- Charakteristika, pěstování a využití květin je významným odvětvím zahradnické výroby, kterým se zabývá KVĚTINÁŘSTVÍ.
- Specifickým oborem květinářství je aranžování a vazačství.
- Květiny jsou důležitou složkou životního prostředí, působí příznivě na psychický stav člověka a ovlivňují jeho vztah k přírodě.

Pěstování květin může být zaměřeno na:

1. Venkovní květiny

- a) letničky
- b) dvouletky
- c) trvalky

2. Skleníkové květiny (pokožové rostliny)

- a) pěstované pro řez
- b) hrnkové okrasné květem
- c) hrnkové okrasné listem

Význam a využití ekologických faktorů v květinářství:

- Hlavní vegetační činitelé jsou světlo, teplo, voda, vzduch a půda.

SVĚTLO

- Je zdroj energie při fotosyntéze a uplatňuje se jako vývojový činitel při tvorbě květů.

(rostliny světlomilné, stínomilné, neutrální)

- Podle nároků na délku dne dělíme rostliny na:

- **krátkodenní** (podzimní trvalky: astry, chryzantémy, délka ozáření pro květ je **kratší než 12 hodin**)

- **dlouhodenní** (většinou letničky, délka ozáření pro květ je **delší než 12 hodin**)

- **neutrální** (primula)

Teplo

- Teplo v rostlinách ovlivňuje fyziologické procesy.
- Podle nároků na teplo dělíme rostliny na:
 - teplomilné
 - neutrální
 - chladnomilné
- Nejvyšší teploty potřebují rostliny při klíčení a zakořeňování později jejich nároky klesají a zvyšují se opět v době květu.
- Specifické nároky pak mají cibuloviny.

Vzduch (kyslík, CO₂)

Kyslík, potřebují rostliny k dýchání a oxid uhličitý, je potřebný pro fotosyntézu.

Voda

Voda je základní živinou rostlin. Umožňuje příjem minerálních látek.

Podle nároků na vodu rozdělujeme rostliny na:

- vodní
- vlhkomilné
- neutrální
- suchomilné

Půda

- Pro pěstování rostlin se připravují specifické substráty ze zahradnických zemin.
- Podle fyzikálních vlastností rozlišujeme půdy na:

- lehké
- střední
- těžké

Důležitý je obsah humusu.

Výživa květin

- Základní hnojení zahrnuje obohacení půdy o humusovou složku a o základní dávku živin.
- Venkovní rostliny nemají vysoké nároky na živiny.

Množení a pěstování květin

1. Generativní množení (osivem)

- Používá se u těch květin, které vytvářejí dostatek klíčivých semen.
- **Předpěstovávání rostlin**
- U rostlin s dlouhou vegetační dobou a u choulostivých rostlin provádíme výsevy do truhlíků ve skleníku.
- **Dbáme na velikost semen a doby výsevu. Pravidlo pro hloubku setí je 1, 3, 5 cm !**
- Mladé rostliny – **semenáčky** vzešlé z výsevu přepichujeme = **pikýrujeme** a následně **sadbu** (sazenice aj.) přesazujeme na požadované místo.

2. Vegetativní množení

- Používáme vegetativní části rostlin, které jsou schopny zakořenit a vytvořit novou rostlinu.
 - a) **Dělením trsu** - nejjednodušší způsob (trvalky- denivky, pivoňky)
 - b) **Dělení dceřinými cibulemi nebo hlízkami** (tulipány, narcisy, mečíky)
 - c) **Oddenky** (konvalinka)
 - d) **Řízkování** – stonků, listů a kořenů

Letničky

- **Letničky - v roce výsevu vykvetou, vytvoří plody a semena, pak odumírají.**
- **V jedné sezóně vytvoří vegetativní i generativní orgány.**
- Vyznačují se široko škálou barev a tvarů květů.
- Používají se k osazování květinových záhonů a truhlíků.
- Převážná část vyžaduje světlé a slunné stanoviště, nejlépe se jim daří v písčitohlinitých půdách.
- Vysévají s přímo na záhony nebo se předpěstovávají ve sklenících.
- Během vegetace ošetřujeme kypřením, pletím, zaléváním.
- **Kvetení můžeme prodloužit odstraňováním odkvetlých květů a květenství!!!**

Rozdělení letniček podle délky vegetace:

- **Rychle rostoucí** – přesazování většinou nesnášejí – výsev přímo na záhon. (slunečnice, měsíček)
- **Pomalu rostoucí** – předpěstovávají se, přesazují v květnu na záhony. (astra, aksamitník, hledík)
- **Velice pomalu rostoucí** – vysévají se v lednu do skleníku, v květnu přesazení na záhony. (petúnie, šalvěj)

Rozdělení letniček podle vzrůstu:

1. **Nízké** 15 – 40 cm (lobelka, petúnie)
2. **Polovysoké** – 40 – 80cm (měsíček, astra)
3. **Vysoké** – 80 a více (slunečnice, sléz)

Letničky na sušení - slaměnka, statice, smilek

Popínavé – lichořeřišnice, hrachor

Letničky vysévané přímo na záhon

Měsíček lékařský
(Calendula officinalis)

Slunečnice
(Helianthus)

Vlčí bob
(Lupinus)

Krásenka
(Cosmos)

Předpěstovávané letničky

Hledík větší

(Antirrhinum majus)

Gazanie zářivá

(Gazania rigens)

© Miroslav Deml

Aksamitník
(Tagetes)

Ostálka
(Zinnia)

Lobelka
(*Lobelia*)

Petúnie
(*Petunia hybrida*)

Popínavé letničky

Svlaček trojbarevný
(*Convolvulus tricolor*)

Lichořeřišnice
(*Tropaeolum*)

Letničky k sušení

Statice
(*Limonium*)

Smilek
(*Helipterum*)

Dvouletky

- Okrasné rostliny, které v roce výsevu vytvoří přízemní růžici listů, přezimují v přírodních podmínkách a v dalším roce vykvetou a odumírají.
- V prvním roce vytvoří vegetativní orgány, v druhém roce vytvoří generativní orgány a zahynou.
- Vyžadují většinou slunná stanoviště

Pomněnka lesní
(*Myosotis sylvatica*)

Sedmikráska
(*Bellis*)

Maceška
(*Viola*)

Trvalky = pereny

- **Vytrvalé bylinné rostliny, které na venkovním stanovišti vydrží po několik roků.**
- Nepříznivé životní podmínky přečkávají ve stavu vegetačního klidu, nadzemní část zasychá, podzemní část - kořeny s pupeny, oddenky přetrvává v půdě.
- Zůstávají-li na jedné stanovišti několik let, je důležité při výsadbě pečlivě připravit půdu, zásobu živin.
- Druhy kvetoucí na jaře se vysazují na podzim. Druhy kvetoucí v létě a na podzim vysazujeme na jaře.

Tařice skalní
(*Aurinia saxatilis*)

Rudbekie
(*Rudbeckia*)
Třapatka

Čemeřice
(*Helleborus*)

Bergenie (*Bergenia*)

Upolín (*Trollius*)

Hlaváček jarní (*Adonis vernalis*)

Orlíček (*Aquilegia*)

Srdcovka nádherná (*Dicentra spectabilis*)

Cibuloviny (cibulnaté a hlíznaté rostliny)

- Rostliny vytvářející podzemní zásobní a rozmnožovací orgán – cibuli.
- Cibuli tvoří dužnaté listy – přeměněné listy, které sedí na zkráceném stonku.
- Chladnomilné cibuloviny – vysazují se na podzim a kvetou brzy na jaře (narcis ad.)
- Teplomilné cibuloviny- vysazujeme na jaře, kvetou v létě a na zimu nutno z půdy vyrýt a uskladnit.
- Vysazují se na slunné stanoviště.

Chladnomilné cibuloviny

Sněžěnka podsněžník
(*Galanthus nivalis*)

Bledule jarní
(*Leucojum vernum*)

Narcis
(*Narcissus*)

Hyacint
(Hyacinthus)

Modřenec
(Muscari)

Ladoňka
(Scilla)

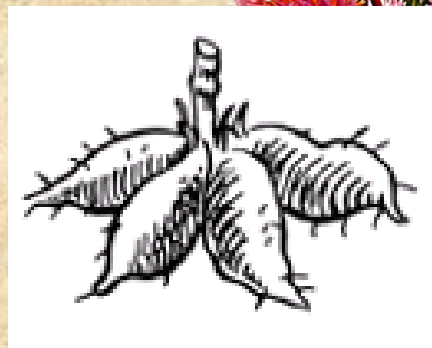
Teplomilné cibuloviny

Mečík
(*Gladiolus*)

Jiřina
(*Dahlia*)

Dosna (*Canna*)

Begonie (*Begonia* × *tuberhybrida*)

Canna X generalis 'Tropicana' Joel Scheper © 2003 FloridaData.com

**Děkuji za pozornost
Jedličková Helena**